

Zeci de oameni, dispuși să-și vândă organele pentru bani

„Vând urgent rinichi”

urmare din pagina 1

Prețul este de 8.000 de euro negociabil”; „Vând rinichi gr 0 pozitiv, am 18 ani, nu mă droghez, beau foarte rar, fumez. nu am avut nici o problema de sănătate până acum. Am mare nevoie de bani așa că rog și ofer seriozitate maximă. Eu sunt în Portugalia, dar când îmi găsesc o persoană pentru a cumpăra rinichiul vin în România. Prețul se discută. Mă puteți suna la nr. de telf. sau pe whatsapp”; „Vând urgent rinichi, sunt disperată, prefer să mor fără un rinichi, decât să mor nevăzând copiii.”

„Am nevoie de bani și aș vrea să îmi vând un rinichi. Nu fumez, nu beau, nu consum droguri. Stau în chirie și am un copil. Nevasta nu muncește, este bolnavă. Și nu pot face față. Salariul meu este 1.500 lei. Și am nevoie de bani”.

Acestea sunt doar câteva exemple de mesaje postate pe internet, în unele pagini dedicate anunțurilor diverse. Pentru a afla cât de serioși cei care postează aceste mesaje, am încercat să luăm legătura cu unul dintre ei, și am vorbit cu o minoră în vârstă de 14 ani.

„Este foarte serioasă oferta. O să vină un tutore cu mine, dar nu un părinte, altă rudă. Am făcut recent analize de sânge. Dacă vreți, ne putem întâlni și discutăm mai multe. Nu se pune problema de bani aici, aștept”, a spus minoră. Întrebată de ce recurge la acest gest, pentru că este ilegal și periculos, mai ales pentru că este atât de tânără, fata nu a știut să dea un răspuns concret.

„Da, știu că sunt conștientă. Nu am un răspuns la această întrebare. Mă gândesc că este nevoie. Nu este atât de greu, din ce am citit, nu este atât de greu fără așa ceva... (fără un rinichi - n.r.). Anemie nu am. Medicul la care mi-am făcut analizele a spus că sunt perfect sănătoasă, doar că am probleme cu calciul. Și iau niște calciu sub formă de drajeuri. Nu i-am spus medicului (despre intenția de a-și vinde rinichiul - n.r.). Nu i-am spus nimănui. Nu ar fi în regulă, vă dați seama. Eu pot să fac asta în weekend, pentru că eu merg în weekend la o prietenă de-a mea. O să vină o mătușă de-a mea cu mine. Am mai fost sunată”, a mai spus fata.

De asemenea, la întrebările insistente în legătură cu informarea părinților, minoră a răspuns: „Știu că nu este legal, atâta vreme cât niciun părinte nu știe. Nu, este exclusă varianta asta (să îi anunțe pe părinți - n.r.). Nu, pentru că ar leșina”, a răspuns, subliniind că motivul pentru care face acest lucru este pentru că are nevoie de bani, „în mare parte”.

Aspectul infracțional

În România, cadrul legislativ care reglementează aspectul infracțional al traficului de organe și țesuturi sau celule de origine umană este reprezentat de Legea 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, unde sunt prevăzute și sancțiuni în ceea ce privește comerțul cu organe. În ceea ce privește mediatizarea acestor anunțuri, articolul 156 Legea 95/2006 este cel care prevede sancțiunile.

„(1) Fapta persoanei de a dona organe, țesuturi sau celule de origine umană, în scopul obținerii de foloase materiale, pentru sine ori pentru altul, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă. (3) Publicarea sau mediatizarea unor anunțuri privind donarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană, donare ce ar fi efectuată în scopul obținerii unor foloase materiale pentru sine ori pentru altul, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă”, se arată în articolul de lege.

În acest context, însă, Poliția Română a explicat că o sancțiune ar putea interveni numai dacă tranzacția are loc.

„Precizăm că la nivelul Direcției de Combatere a Criminalității Organizate nu există cazistică privind traficul de persoane ori minori în scopul prelevării de organe, țesuturi sau celule de origine umană, în accepțiunea legii, anume în care victima să fi fost constrânsă să doneze organe, țesuturi sau celule. În mass media din România, dar și în spațiul virtual al internetului aparent există o „piață” de organe, sau cel puțin există oferte, însă prevederile legale sancționează o astfel de acțiune doar dacă tranzacția are efectiv loc”, juridic vorbind despre o infracțiune calificată prin scop”, se arată într-un răspuns al reprezentanților Inspectoratului General al Poliției Române (IGPR).

Pe de altă parte, cifrele de pe Agenția Națională de Transplant sunt îngrijorătoare și nu e greu de imaginat faptul că un pacient ar face orice pentru o șansă la viață. Pe lista de așteptare pentru un transplant, până la finele lunii decembrie 2017 se aflau persoane care au nevoie de rinichi (4.901), de ficat (477), de inimă (200), de plămâni (4) și de pancreas (132). De asemenea, în timpul anului trecut, 33 de pacienți aflați pe lista de așteptare pentru un rinichi au murit, 25 - dintre cei care așteptau un ficat, 11 - dintre cei care așteptau inimă și șase pentru pancreas. Mai mult decât atât, în decembrie tot anul trecut, 9.900 de pacienți figurau ca fiind dializați. La polul opus se află cifrele ce reflectă operațiile de transplant din 2017: cu organele prelevate de la donatori decedați, în anul 2017 s-au putut efectua 149 de operații de transplant de rinichi, 63 de ficat și trei de inimă.

Anunțuri multe, procedură exigentă

Lista de așteptare este lungă și pacienții ar face orice pentru a procura organul de care au nevoie, însă, în răspunsul transmis de către IGPR, se precizează că, în ciuda faptului există anunțuri multe în mediul online, procedurile de transplant nu sunt atât de simple de parcurs.

„Trebuie spus că reglementările existente și sistemul de evaluare și control al procedurilor de transplant care operează în România, cât și numărul mic de centre medicale și specialiști în domeniu, personalități medicale ce nu sunt pretabile unor acțiuni criminale, sunt obstacole extrem de greu de trecut de indivizi sau organizații interesate de comerțul sau traficul de organe”, au precizat cei de la IGPR. De aceeași părere este și Gheorghe Tache, reprezentantul Asociației Transplantaților din România, care a precizat că nevoia îi determină pe oameni să anunțe că vor să își vândă organele. De aici, și numărul mare de anunțuri, care arată naivitatea „vanzătorilor”.

„Faptul că în mass media apar tot felul de știri, de solicitări, rubrica specifică unde diverși cetățeni vor sau intenționează să-și vândă un organ contra unor sume de bani aceasta este democrația, aceasta este libertatea de exprimare a oamenilor. Probabil, că din disperare, din cauza unor nevoi financiare ei fac acest lucru. Dar este foarte greu ca cineva să poată să acceseze sau să poată beneficia de o astfel de ofertă. Sunt niște proceduri medicale, sunt niște reguli stricte și, cu atât mai mult, aceste anunțuri se înscriu într-un fel și în cadrul legislativ care prevede sancțiuni foarte clare pentru cei care fac astfel de activități. Aici, organele abilitate pot întreprinde acțiuni necesare și să acționeze în consecință”, a declarat Gheorghe Tache.

Chiar și în aceste condiții, președintele Asociației a mai spus că nu a auzit ca vreun pacient din cadrul instituției sale să fi apelat la astfel de metode, în primul rând din motive financiare.

„Eu, la nivel de asociație, unde am aproape 1.900 de membri, nu am auzit pe nimeni că ar fi beneficiat de așa ceva, în primul rând, pentru că le-ar fi foarte greu să dea suma respectivă. Mulți n-ar avea banii pe care îi solicită cei care doresc să facă un astfel de gest. În al doilea rând, ar fi foarte greu să fi compatibil cu acea persoană. Sunt niște proceduri medicale ce trebuie respectate. Ele, dacă sunt încăl-

cate, nu numai că se pierde organul prelat, dar își pune viața în pericol primitorul. Mai mult decât atât, sunt niște comisii în care trebuie să treci până când ajungi la transplant, în care să se vadă nu numai drepturile pacientului, dar să se asigure că această donare nu are niciun interes material financiar sau de altă natură”, a mai spus Gheorghe Tache.

„Să nu înțeleagă cei care s-au înscris la mica publicitate că pot și să facă acest lucru. Nu se poate, ei nu înțeleg. Probabil din disperare, recurg la acest lucru. Situația te aduce în starea asta. Chiar și cei de pe lista de așteptare ar fi în stare de orice, să-și vândă casa, toate bunurile, numai să se salveze, pentru că este disperarea, dorința omului de a trăi. Când ești într-o fază terminală, ești în stare să faci orice. Este o presiune internă, o stare de nedescris a pacientului aflat într-o astfel de împrejurare. Dar totul trebuie făcut în cadrul legal”, a mai punctat Tache.

Deși vânzarea unui organ ar presupune o procedură extrem de dificilă reprezentantul Asociației Transplantaților spune că a auzit zvonuri potrivit cărora astfel de tranzacții ilegale s-ar fi încheiat.

„Despre asta am auzit, de la un medic din interiorul activității de transplant, că astfel de persoane ar fi fost contactate de cetățeni străini, ca urmare a anunțurilor de la mica publicitate din anumite publicații și ar fi primit banii și s-ar fi efectuat operația de transplant în exteriorul țării, din țara de unde provenea primitorul. Asta nu știm noi, știu doar din ce am auzit”, a mai spus Gheorghe Tache.

Traficul de organe

La nivel de parchete, în ultimii doi ani, potrivit datelor de la Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), procurorii au avut de soluționat spețe cu infracțiuni de trafic de organe după cum urmează: 2017 - 17 cauze de soluționat, dintre care numai una s-a concretizat în trimitere în judecată, iar trei au fost clasate; 2018 - 12 cauze de soluționat, dintre care la una s-a dispus trimiterea în judecată și pentru patru s-a dispus clasare. Însă reprezentanții CSM au precizat că date referitoare la prelevarea ilegală de țesuturi și organe nu sunt evidențiate distinct în înregistrările privind activitatea parchetelor, ele fiind subsumate datelor statistice aferente obiectului statistic infracțiuni contra libertății religioase și respectului datorat persoanelor decedate (art. 381-384 NCP). „Referitor la activitatea instanțelor judecătorești, în materie penală,

în nomenclatorul obiectelor statistice din aplicația ECRIS utilizată de instanțele naționale nu există înregistrat un obiect statistic privind infracțiuni de trafic de organe (Legea 95/2006). Dosarele având acest obiect sunt introduse în aplicație de către grefierii registratori în cadrul obiectului „infracțiuni la alte legi speciale”, obiect ce nu are definite atribute care să permită identificarea legilor la care se face trimitere”, mai arată CSM.

Pentru a avea un tablou complet al acestor date, am solicitat informații și de la Ministerul Justiției, care a precizat că pe rolul instanțelor nu au fost identificate astfel de procese.

„Interogările datelor statistice, care sunt disponibile în bazele de date gestionate de minister acoperă intervalul 1.01.2013 - 31.03.2018, pentru obiectul infracțiuni la legea privind prelevarea și transportul de țesuturi și organe umane și intervalul 1.02.2014 (data intrării în vigoare a noului Cod Penal) - 31.03.2018, pentru obiectul prelevarea ilegală de țesuturi sau organe. În urma verificărilor efectuate, vă comunicăm că, pe rolul curților de apel, tribunalelor sau judecătoriilor, nu au fost identificate cauze care au avut obiect principal infracțiuni la legea privind prelevarea și transplantul de țesuturi și organe umane sau prelevarea ilegală de țesuturi sau organe, în perioadele menționate anterior”, au transmis reprezentanții Ministerului Justiției.

De asemenea, procurorii din cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT) - Serviciul Teritorial București au avut, de-a lungul timpului spețe de acest fel. Un exemplu în acest sens este destructurarea, în 2013, unui grup infracțional organizat, format din 11 persoane, cetățeni români și israelieni, ce făceau trafic cu celule de origine umană. Potrivit DIICOT, membrii acestei grupări, reprezentanți ai unei clinici private din București, împreună cu israelieni specializați în domeniul reproducerii asistate, au procurat în mod ilegal material genetic necesar fertilizării in vitro, încălcând legea.

„Învinuții au racolat, prin diverse mijloace, persoane de sex feminin care, în schimbul sumei de 600 de euro, și-au dat acordul în vederea urmării procedurilor ce presupun extracția de ovocite, materialul genetic obținut fiind utilizat ulterior la realizarea de embriotransferuri, în beneficiul unor persoane aflate în dificultate de a procrea pe cale naturală și care doreau să fie supuse, contra cost, tehnicilor de reproducere umană asistată”, a precizat DIICOT.

În final, Curtea de Apel București a dispus pentru aceștia condamnări cuprinse între cinci luni și 3 ani de închisoare cu suspendare.

■ Mihaela GIDEI (Mediafax)